

УДК 374.7(4)

© Фазан В. В., Штефан Л. А., Кузнецова О. Ю., 2023

<http://orcid.org/0000-0002-9823-3704>

<http://orcid.org/0000-0002-6281-980X>

<https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2023.54.11>

**В. В. Фазан,
Л. А. Штефан,
О. Ю. Кузнецова**

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КНР

Стаття присвячена вивченню питань інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку у Китайській Народній Республіці. Провідними документами щодо визначення змісту інтелектуального розвитку дошкільників у ЗДО Китаю виступають «Правила керівництва дитячими садками», «Порядок роботи в дитячих садках» та деякі інші. Установлено, що в основу концепції інтелектуального розвитку дітей у закладах дошкільної освіти КНР покладено ідеї відомих китайських педагогів – Чжана Сюе, Джана Цзуньлін, Тао Сінджи та інших.

З'ясовано, що мета зазначеного розвитку дошкільників у Китаї полягає у підготовці дітей до навчання в школі, до продуктивного засвоєння шкільної програми, у вихованні особистості, яка здатна до подальшого навчання та саморозвитку. Зазначена мета знайшла своє відбиття у таких завданнях, як: формування у дітей прагнення до знань та пізнавальних інтересів; розвиток у дошкільників здібностей до самостійного пізнання навколишнього світу; постійне залучення дитини до розумової праці й підготовка її до життя взагалі тощо.

Наголошено на тому, що китайський уряд розробляє спеціальні програми, які найбільшою мірою впливають на інтелектуальний розвиток дошкільників. Зазначені програми передбачають: сенсорний розвиток дитини; формування її мовленнєвих навичок; вивчення основ арифметики; прищеплення важливих соціальних умінь та ін. Фахівці слушно наполягають на тому, що кожен вид діяльності дошкільника сприяє його інтелектуальному розвитку.

У статті на основі аналізу праць науковців визначено показники інтелектуального розвитку дитини дошкільного віку, а саме: вміння дитини ставити питання; поводитись з іншими дітьми і дорослими; сприймати і виконувати поставлені завдання; розуміти певні предмети та явища оточуючого світу.

Особлива увага приділена вихователю, рівню його підготовки і перепідготовки. Зокрема, наголошується на тому, що сьогодні з метою якісної підготовки педагогічних кадрів для закладів дошкільної освіти в КНР, які б

успішно здійснювали інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку, почали об'єднувати факультети дошкільної педагогіки з середніми спеціальними школами, відкривати інститути дошкільної педагогіки, здійснювати підготовку вихователів за різними рівнями – бакалавра, магістра тощо.

Ключові слова: дошкільник, інтелектуальний розвиток, КНР, вихователь, заклад дошкільної освіти.

Fazan V. V., Shtefan L. A., Kuznetsova O. Yu. Intellectual development of pre-school children in China. The article is devoted to the study of intellectual development of preschool children in the People's Republic of China. The documents "Rules for the management of kindergartens", "Working procedures in kindergartens" and some others determining the content of the intellectual development of pre-schoolers in China's preschool education institutions are analysed. The study has proved that the conception of intellectual development of children in preschool education institutions of the People's Republic of China is based on the ideas of famous Chinese educators - Zhang Xue, Zhang Zunlin, Tao Xinji and others.

The purpose of intellectual development of pre-schoolers in China presupposes preparing children for schooling, for productive assimilation of school curriculum, and for developing a personality capable of further learning and self-development. It is specified in the following objectives: developing children's desire for knowledge and cognitive interests; development of pre-schoolers' abilities to independently acquire knowledge about the world around them; constant involvement of children in mental work and preparing them for life in general, etc.

The study has allowed us to make the conclusion that the Chinese government develops special programmes that focus on the intellectual development of pre-schoolers. Such programmes are directed at sensory development of children, their speech skills forming, study of the basics of arithmetic, development of essential social skills, etc. The Chinese experts insist that every type of pre-schoolers' activity contributes to their intellectual development.

In the article, based on the analysis of the works of scientists, The indicators of the intellectual development of preschool children determined in the works of Chinese scholars are summarised: the ability of a child to ask questions; his/her ability to maintain contacts with other children and adults; the ability to understand and perform the assigned tasks; the ability to differentiate and understand certain objects and phenomena of the surrounding world.

Special attention is paid to the teachers, the quality of their pedagogical training and professional development. In particular, the study has shown that in China with the aim of ensuring high quality training of pedagogical staff for preschool education institutions with special focus on teachers' readiness for the intellectual development of preschool children, the efforts are made to combine the faculties of preschool pedagogy with special secondary schools, to open institutes of preschool pedagogy, to provide training of teachers of various educational levels - bachelor's, master's, etc.

Key words: *pre-schooler, intellectual development, the People's Republic of China, educator, preschool education institution.*

Вступ. Сучасні процеси розвитку економіки, науки та культури зумовлюють потребу виховання креативного, нестандартно мислячого молодого покоління, яке здібне генерувати нові ідеї, приймати складні рішення. Починати таке виховання необхідно ще з закладу дошкільної освіти. Саме для дошкільного віку характерне швидке накопичення знань, постійне вдосконалення пізнавальних процесів, формування мовлення. Дошкільники, які мають розвинений інтелект, дуже швидко засвоюють новий матеріал, упевнені у власних силах, мають постійне бажання навчатися.

Одне із головних завдань виховання дошкільника полягає у розвитку його розуму, формуванні таких розумових умінь та здібностей, які дозволяють йому легко засвоювати нове. Інтелект – це і процес, і рівень пізнавальної діяльності підростаючої людини в усіх її проявах: знаннях, пізнавальних процесах, здібностях тощо. Інтелектуальний розвиток дитини передбачає наявність у неї запасу певної суми знань. Дитина повинна володіти сприйманням, узагальнюючими формами мислення та основними логічними операціями, змістовним запам'ятовуванням.

Для успішного вирішення проблеми інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку, збагачення змісту, форм та методів роботи з дітьми має вивчення та творче використання досвіду провідних країн світу. Особливий інтерес у цьому плані представляє КНР.

Вивченню питань інтелектуального розвитку дошкільників присвятили свої праці як вітчизняні (Л. Савченко (Savchenko, 2019), З. Хало (Khalo, 2008), С. Науменко (Naumenko, 2021) та ін.), так і зарубіжні (J. Chan (Chan, 2007), L. Cheng, F. Wang (Cheng & Wang, 2010), D. Dai (Dai, 2015) та ін.) фахівці.

Однак попри суттєвий науковий доробок, питання інтелектуального розвитку дошкільників у КНР вимагають свого подальшого вивчення.

Мета та завдання. Мета статті полягає в аналізі мети, завдань та змісту інтелектуального розвитку дітей у закладах дошкільної освіти Китайської Народної Республіки.

Методи дослідження. У статті використано комплекс теоретичних методів наукового пізнання – узагальнення, систематизацію, аналіз – для визначення суті провідних понять дослідження, з'ясування мети, завдань та змісту інтелектуального розвитку дітей у закладах дошкільної освіти Китайської Народної Республіки.

Результати. Вивчення та узагальнення науково-педагогічних джерел приводить до висновку, що розумове виховання дитини дошкільного віку

передбачає свідомий процес педагогічного впливу на дошкільника з метою його інтелектуального розвитку. Особливо велике значення для інтелектуального розвитку особистості, як уже зазначалося, має дошкільний вік, оскільки саме в цьому віці формуються основи мислення.

У процесі розумового виховання у дошкільника розвивається пам'ять, увага, мислення, мова, уява, творчі здібності та інтелект. Варто звернути увагу на те, що в ранньому віці в дитини провідним виступає наочно-дієвий тип мислення, в молодшому дошкільному – наочно-образний, а в старшому дошкільному віці вже починають закладатися основи логічної розумової діяльності.

Як свідчить проведене дослідження, головною метою розумового виховання є формування інтелектуально розвиненої особистості, яка здатна до самонавчання та саморозвитку. З огляду на це, можна сформулювати задачі інтелектуального розвитку особистості дошкільника, а саме: розкриття здібностей, які закладені в дитині від природи; формування мисленнєвих умінь та навичок; опанування основними операціями мислення; активізація пізнавальної діяльності; привчання дитини до розумової праці (Naumenko, 2021; Savchenko, 2019).

Питання інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку в КНР знайшли своє відбиття в таких документах, які були розроблені і прийняті на державному рівні, як «Правила керівництва дитячими садками», «Порядок роботи в дитячих садках» та ін.

Варто звернути увагу на те, виховання відбувається з урахуванням національних традицій, ідей відомих китайських педагогів – Чжан Сюе, Джан Цзуньлін, Тао Сінджи та ін. Зокрема, Чжан Сюе визначив широкий спектр знань, умінь і навичок, якими повинні володіти інтелектуально розвинені дошкільники.

Джан Цзуньлін наголошував на необхідності активного включення дітей у різноманітні види діяльності з метою розвитку їх інтелектуальних здібностей. Тао Сінджи слушно наполягав на тому, що програми дитячого садка повинні чітко відповідати природнім здібностям дітей.

Взагалі, перші програми для дитячого садочка з метою інтелектуального розвитку дошкільника включали такі види діяльності, як: ручна праця, малювання, навчання основам будівництва, ігри з піском, садівництво, шиття. Крім цього на кожен день, тиждень, місяць складався детальний розклад заходів із формулюванням їх цілей та завдань.

Основне завдання функціонування закладу дошкільної освіти Китаю полягає в: розвитку інтелектуальних здібностей дітей; формуванні у них прагнення до знань; сприянні нормальному фізичному росту дітей; розвитку

естетичних навичок; вихованні патріотизму; формуванні у дитини пізнавальних інтересів; розвитку у дошкільника здібностей до самостійного пізнання навколишнього світу; постійному залученні дітей до розумової праці й підготовці їх до успішного навчання в школі. Інтелектуальний розвиток дитини триває протягом життя.

Провідна мета дошкільної освіти передбачає підготовку дітей до навчання в школі, до продуктивного засвоєння шкільної програми. З цією метою у дитячих садках КНР навчають дітей основам грамоти, письма, лічби. Крім цього діти навчаються малювати, співати, танцювати тощо. У дитячих садках в КНР дітей вже з трьох років навчають писати і читати.

Науковцями переконливо доведено, що кожен вид діяльності дошкільника сприяє його розумовому вихованню взагалі та інтелектуальному розвитку зокрема (Savchenko, 2019). Велику роль щодо інтелектуального розвитку дошкільника відіграє ігрова діяльність. До показників інтелектуального розвитку дитини дошкільного віку можна віднести: вміння дітей ставити питання, спілкуватися з іншими дітьми та дорослими, особливості їхнього сприймання і виконання поставлених завдань, розуміння дітьми певних предметів та явищ. Взагалі, до освіти в Китаї ставляться з великою повагою.

Програма навчання може дещо змінюватися в залежності від дитячого садочка. Наприклад, якщо це приватний дитячий садочок, то дитину крім основних занять будуть також навчати англійській мові та іншим предметам в залежності від бажання батьків. У дитячих садках, які розташовані в провінціях, програму навчання дошкільників визначає провінційне управління освіти.

Інтелектуальним розвитком дітей дошкільного віку займаються як батьки, так і заклади дошкільної освіти. До таких закладів у сучасній КНР належать переважно дитячі садки, які поділяються на: садочки, що створені за ініціативою Міністерства освіти; приватні дитячі садки; дошкільні установи, котрі фінансуються як державою, так і виробництвом (Education in China, 2010; Cheng & Wang, 2010).

Вивчення та узагальнення науково-педагогічних джерел свідчить про те, що виховання дітей дошкільного віку в Китаї спрямоване на інтелектуальний розвиток дітей. З цією метою батьки намагаються навіть дітей дошкільного віку записати на всі можливі гуртки та секції. За твердим переконанням самих китайців, дитина постійно повинна займатися будь-чим корисним, що буде її розвивати (Education in China, 2010; Cheng & Wang, 2010).

Як уже було зазначено, дитячі садки в Китаї поділяються на приватні та державні. В державних дитячих садках основний акцент робиться на розвитку

інтелектуальних, творчих здібностей дитини, прищепленні їй певних трудових навичок. Дітей навчають самообслуговуванню та виконанню дрібних побутових доручень. У приватних дитячих садочках головна увага приділяється розвитку індивідуальних особливостей кожної дитини, її талантам, здібностям. Відбувається знайомство з мистецтвом та наукою.

Реалізації завдань інтелектуального розвитку особистості дошкільника в КНР сприяє створення у закладі дошкільної освіти розвиваючого середовища. Зокрема, програма з дошкільної освіти наголошує на тому, що в дитячому садочку необхідно створити таке середовище, яке б сприяло здоровому способу життя та різнобічній діяльності дитини. Під середовищем закладу дошкільної освіти розуміється сукупність матеріальних та нематеріальних умов для фізичного та психічного розвитку дитини.

З огляду на це, середовище повинно охоплювати декілька напрямів, а саме:

- діяльність, яка сприяє формуванню необхідної поведінки дитини і вихованню у неї корисних звичок;
- пізнання. Завдяки середовищу дитина набуває необхідні отримувати знання та вчиться навчатися. Наприклад, в куточку художньо-творчої діяльності дитині демонструється послідовність виготовлення виробів, що сприяє розвитку дитячої самостійності, творчості, інтелекту;
- соціалізація. Цей процес сприяє розвитку в дітей комунікативних здібностей, формує прагнення до співробітництва, допомагає опанувати соціальними нормами та правилами поведінки;
- здоров'я. Все, що пропонується дитині повинно відповідати певним санітарно-гігієнічним нормам, сприяти розвитку почуттів, забезпечувати комфортні умови;
- культура. Предметне середовище повинно відображати як національні традиції, так і особливості самого дитячого садка (Chan, 2007; Dai & Steenbergen-Hu, 2015).

Як наголошують фахівці, розвивальне середовище повинно будуватися на таких принципах, як:

- Всебічність. Розвиваюче середовище складається як із матеріальної (аудиторії, туалети, тощо), так і з нематеріальної частини, яка охоплює стосунки дітей із вихователем, батьками, між самими дітьми.
- Участь. Процес побудови середовища є результатом співробітництва дітей та вихователів, що сприяє активності та самостійності дошкільників.
- Змінність. Побудова середовища є безперервною діяльністю (Chan, 2007; Dai & Steenbergen-Hu, 2015).

Важливу роль щодо реалізації завдань інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку відіграє вихователь та рівень його підготовки. Починаючи з 1994 року, Міністерство освіти Китаю розробило вимоги до вихователя закладу дошкільної освіти та порядок їхньої атестації.

Раніше певні знання та практичні вміння щодо виховання дітей дошкільного віку отримували учні старших класів у середніх спеціальних закладах. У 80-х роках XX століття почали приймати абітурієнтів факультети дошкільної педагогіки закладів вищої освіти. На цих факультетах навчалися студенти від 2-х до 4-х років. На межі тисячоліть почали об'єднуватися факультети дошкільної педагогіки з середніми спеціальними школами, відкривалися інститути дошкільної педагогіки, почала здійснюватися підготовка вихователів за різними рівнями – бакалавра, магістра тощо.

Для розширення кола професійного спілкування дошкільних працівників по всій країні організуються педагогічні форуми, де вихователі можуть зі своїми колегами обмінятися педагогічним досвідом взагалі та з питань інтелектуального розвитку дошкільника зокрема.

У канікулярний час (січень, червень, липень) кожен дитячий садок проводить перепідготовку своїх вихователів з метою підвищення рівня їх знань та досвіду щодо виховання дітей дошкільного віку. Для вивчення міжнародного досвіду з питань виховання дошкільників взагалі та розумового розвитку зокрема, вихователів відправляють на стажування за кордон. Процес підготовки та перепідготовки дошкільних працівників відбувається під гаслом «навчатися все життя!».

Вихователі постійно проходять перепідготовку та підвищують свою кваліфікацію в таких формах, як-от:

- Відвідування короткотермінових або довгострокових спеціальних курсів. Ці курси проводять викладачі закладів вищої педагогічної освіти.
- Отримання вихователями наукового ступеня. З цієї метою вони навчаються на очних або заочних відділеннях ЗВО. Або отримують інтернет-освіту;
- Вивчення досвіду роботи інших дитячих садочків (Chan, 2007; Cheng & Wang, 2010).

У країні працює близько 70 педагогічних училищ, які здійснюють підготовку фахівців дошкільної галузі. Майбутні вихователі вивчають основи педіатрії, психологію, методику раннього виховання дітей. У процесі професійної підготовки та перепідготовки вихователів використовуються активні методи навчання. Наприклад, показ-атестація, коли кожен вихователь проводить будь-яку освітню діяльність, а інші – її аналізують та оцінюють.

Варто також наголосити на тому, що єдиної програми для роботи з дітьми дошкільного віку в сучасному Китаї не існує. З метою інтелектуального розвитку дошкільників у закладах дошкільної освіти вихователі використовують різноманітні форми роботи – міжпредметні зв'язки, педагогіку дизайну, природовідповідність тощо. При цьому вихователі керуються власним досвідом, активно поєднують теорію з практикою.

Доцільно також наголосити на тому, що, незалежно від типу закладу дошкільної освіти, всім дошкільникам у КНР з раннього віку прищеплюється прагнення до успіху, повага до старших, інтерес до політики та почуття патріотизму. Вся освітня система Китаю побудована на дисципліні. З самого раннього віку діти повинні дуже ретельно виконувати розклад, який складено дорослими. Вихователі контролюють навіть дитячі ігри. За твердим переконанням китайських фахівців, подібна суворість надає дитині можливість стати повноцінним членом суспільства, знайти своє місце в житті та принести максимальну користь своєму народові (Education in China, 2010).

Для підготовки дітей до успішного навчання в школі китайський уряд організує і переддошкільну освіту дітей дошкільного віку. Крім традиційних закладів дошкільної освіти, з метою інтелектуального розвитку особистості, у Китаї почали створюватися нові моделі дошкільного виховання.

До таких моделей належать: створення дошкільних груп на базі загальноосвітніх установ; заклади додаткової освіти; організація систематичного навчання дошкільників в умовах сімейної освіти; відкриття варіативних форм дошкільної освіти через організацію дитячих садочків для дітей раннього віку; відкриття спеціальних груп загальнорозвивальної, компенсуючої, оздоровчої та комбінованої спрямованості при дитячих садках різних типів; діяльність центрів ігрової підтримки дитини, адаптаційних груп тощо, які створюються на базі як дитячих садків, так і установ додаткової освіти (Chan, 2007; Cheng & Wang, 2010).

Не зважаючи на те, що навчання у закладах дошкільної освіти не є обов'язковим, переважна більшість дитячих садків має свої програми дошкільної підготовки. З метою інтелектуального розвитку дошкільників, Міністерство освіти Китаю запропонувало спеціальні програми для дітей різного віку, у відповідності з якими заклади дошкільної освіти проводять обов'язкове навчання дошкільників у галузі сенсорного розвитку дитини, формування її мовленнєвих навичок, основ арифметики, важливих соціальних умінь та ін. Отже, реалізація зазначених програм сприяє успішній адаптації дитини до школи.

Узагальнення науково-педагогічних матеріалів дозволяє констатувати, що якість дошкільної освіти неухильно зростає. Зокрема, у «Державному

середньостроковому та довгостроковому плані реформ і розвитку в галузі освіти» (2010 р.) зазначається, що дошкільну освіту необхідно активно розвивати та здійснювати на основі наукових підходів, які орієнтовані на норми психічного та фізичного стану дітей. Згідно з цим документом, до 2020 року планувалося ввести дошкільне виховання дітей за рік до вступу в початкову школу. Також планується в майбутньому популяризувати виховання дошкільників за два роки до школи (Chan, 2007; Dai & Steenbergen-Hu, 2015).

Обговорення. Проведене дослідження підтверджує висновки вчених про те, що з другої половини ХХ століття питання теорії та практики інтелектуального розвитку дитини дошкільного віку в закладах дошкільної освіти суттєво збагатилися ідеями видатних китайських педагогів – Чжана Сюе, Джана Цзуньлінь, Тао Сінджи та ін., а також знайшли своє відбиття в таких державних документах, як «Правила керівництва дитячими садками», «Порядок роботи в дитячих садках» та деяких інших.

Висновки. Таким чином, інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку в Китаї передбачає: формування у дітей прагнення до знань; формування у них пізнавальних інтересів; розвиток у дошкільника здібностей до самостійного пізнання навколишнього світу; постійне залучення дітей до розумової праці й підготовку їх до успішного навчання в школі.

Перспективну тематику подальших наукових пошуків вбачаємо у здійсненні порівняльного аналізу мети, завдань, змісту, форм та методів інтелектуального розвитку дітей в Україні та КНР.

ЛІТЕРАТУРА:

- Chan J. Giftedness and China's Confucian Heritage. *Conceptions of giftedness: Sociocultural perspectives*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 2007. pp. 35-64.
- Cheng L., Wang F. On the effect of parenting styles on ten-year-old urban or migrant gifted children's selfconcept. *Chinese Journal of Special Education*, 2010. № 12. pp. 36-42.
- Dai D.Y., Steenbergen-Hu S. Special class for the gifted young: A 34-year experimentation with early college entrance programs in China. *Roeper Review*, 2015. № 37. P. 9-18.
- Education in China. Retrived from: <https://www.kpmg.de/docs/Education-inChina-201011.pdf>
- Науменко С. С. Витоки ідеї навчання і виховання обдарованих дітей в Китаї. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2021. № 50. С.137-144. DOI: 10.34142/23128046.2021.50.12
- Савченко Л. Л. Інтелектуальний розвиток дітей старшого дошкільного віку як складник розумового розвитку. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Вип. 71, Серія 5, 2019. С. 221-224.
- Хало З. Інтелектуальний розвиток дитини у системі дошкільного виховання Німеччини : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Дрогобич, 2008. 22 с.

REFERENCES:

- Chan, J. (2007). Giftedness and China's Confucian Heritage. *Conceptions of giftedness: Sociocultural perspectives*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 35-64.
- Cheng, L. & Wang, F. (2010). On the effect of parenting styles on ten-year-old urban or migrant gifted children's selfconcept. *Chinese Journal of Special Education*. # 12. 36-42.

- Dai, D. Y. & Steenbergen-Hu. S. (2015). Special class for the gifted young: A 34-year experimentation with early college entrance programs in China. *Roeper Review*, # 37. 9-18.
- Education in China. (2010). Retrived from: <https://www.kpmg.de/docs/Education-in-China-201011.pdf>
- Naumenko, S. S. (2021). Vytoky idei navchannia i vykhovannia obdarovanykh ditei v Kytai. [Origins of the idea of education and upbringing of gifted children in China]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. # 50. 137-144. DOI: 10.34142/23128046.2021.50.12 (in Ukrainian)
- Savchenko, L. L. (2019). Intelktualnyi rozvytok ditei starshoho doshkilnoho viku yak skladnyk rozumovoho rozvytku. [Intellectual development of older preschool children as a component of mental development]. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. Vyp. 71, seriia 5, 221-224 (in Ukrainian)
- Khalo, Z. (2008). Intelktualnyi rozvytok dytyny u systemi doshkilnoho vykhovannia Nimechchyny [Intellectual development of the child in the system of preschool education in Germany] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Drohobych, 22 (in Ukrainian)

Інформація про авторів:

Фазан Василь Васильович:

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9823-3704>, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, вул. Остроградського, 2, м. Полтава, Україна 36000
e-mail: fazanvv@gmail.com

Штефан Людмила Андріївна:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6281-980X>, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, вул. Валентинівська, 2, м. Харків, Україна, 61166
e-mail: Valeriy.61.sh@gmail.com

Кузнецова Олена Юріївна: ORCID:

<https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>, доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри іноземних мов Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Україна 61000
e-mail: o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua

Information about the authors:

Fazan Vasyl Vasylovych:

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9823-3704>, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, vice-rector for scientific work, V. H. Korolenko Poltava National Pedagogical University, Ostrohradskoho street, 2, Poltava, Ukraine 36000
e-mail: fazanvv@gmail.com

Shtefan Liudmyla Andriivna:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6281-980X>; Dr. hab. in Pedagogy, Professor, Professor of the Department of Educology and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Valentynivska street, 2, Kharkiv, Ukraine, 61166
e-mail: Valeriy.61.sh@gmail.com

Kuznetsova Olena Yuriivna: ORCID:

<https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>, Dr. hab. in Pedagogy, Professor, Associate Professor of the Department of Foreign Languages of Yaroslav Mudryi Natrional Law University, Pushkinska street, 77, Kharkiv, Ukraine 61000
e-mail: o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua

Цитуйте цю статтю як: Фазан В. В., Штефан Л. А., Кузнецова О. Ю. Інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку в КНР. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 54. С. 121-130
DOI: 10.34142/23128046.2023.54.11

Дата надходження статті до редакції: 03.05.2023
Стаття прийнята до друку: 17.05.2023